

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๖๕

วันที่ ๒๗ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) ที่บัญญัติให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนักเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐ หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามคำร้องของนายบุญเลิศ น้ำแก้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาท่ามใต้ จังหวัดตรัง ผู้ยื่นคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐ หรือไม่ ผู้ยื่นคำร้องอ้างข้อเท็จจริงว่า ผู้ยื่นคำร้องเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาท่ามใต้มาแล้ว ๒ สมัย ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๕ ต่อมาปี ๒๕๖๔ ผู้ยื่นคำร้องสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนาท่ามใต้ แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้ถอนชื่อผู้ยื่นคำร้องออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร เนื่องจากผู้ยื่นคำร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) ทั้งนี้ พระราชบัญญัติ

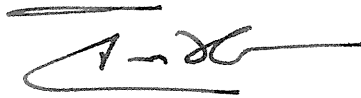
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดระยะเวลาจำกัดสิทธิไว้ว่าสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้เมื่อพ้นโทษมาแล้ว ๕ ปี การที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) บัญญัติลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาจำกัดสิทธิไว้ย่อมมีลักษณะเป็นการตัดสิทธิการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดชีพ เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้งตลอดไปย่อมขัดต่อหลักนิติธรรม กระทั่งต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการประกอบอาชีพ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐

เห็นว่า การดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการบริหารการปกครองท้องถิ่นของราชการส่วนภูมิภาคในระดับท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย บุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นควรเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ควรมีประวัติต่างพร้อย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสียสละเข้ามาทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม จำเป็นต้องมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่เหมาะสมแก่การใช้อำนาจหน้าที่บริหารงานท้องถิ่น แต่คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

การทำผิดกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการพนันมีหลายข้อหาหนักเบาแตกต่างกันไป การที่กฎหมายบัญญัติลักษณะต้องห้ามเฉพาะความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนักอันมีลักษณะเป็นความผิดที่ก่อให้เกิดผู้อื่นเข้าเล่นการพนัน ทำให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันแพร่ขยายเป็นวงกว้างส่งผลร้ายแรงต่อสังคมจึงมีอัตราโทษสูงกว่าความผิดฐานเป็นผู้เล่นการพนัน การที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) ไม่บัญญัติระยะเวลาการพ้นโทษหรือต้องคำพิพากษาจากการกระทำความผิดที่เป็นลักษณะต้องห้าม ดังที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๕ (๖) ย่อมแสดงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นผู้ที่ไม่เคยมีประวัติต่างพร้อยเกี่ยวข้องกับการเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนักในการพนัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ก่อความเสียหายต่อสังคมอย่างร้ายแรง โดยบัญญัติให้เป็นลักษณะต้องห้ามที่ไม่มีกำหนดเวลาซึ่งสอดคล้องกับลักษณะต้องห้ามของการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) ซึ่งบัญญัติให้ผู้ที่ต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนักโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาไว้เช่นกัน พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) จึงไม่เป็นการเพิ่มภาระของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่เป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการประกอบอาชีพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๐) ที่บัญญัติให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนักเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐

(นายจิรนิติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ